

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2022 toteuman arviointi

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 02.02.2023 § 6
757/11.06.00/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
Tarja Hartikainen

Päätösehdotus ympäristöjohtaja Tanja Ahonen

Ympäristö- ja rakennuslautakunta hyväksyy ympäristöjohtajan esityksestä ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutumisen arvioinnin vuodelta 2022 ja toimittaa sen Itä-Suomen aluehallintovirastolle VYHA-järjestelmän kautta.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi on tehty ympäristöterveydenhuollon yhteistä valvontatiedonkeruu- ja toiminnanohjausjärjestelmää käyttäen (VATI- järjestelmä). Eläinlääkintähuollon osalta toteuma on saatu Siilinjärven ja Tervon ympäristöterveydestä.

Kokonaisuutena ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma 2022 on toteutunut erittäin hyvin. Suunnitelmallisen valvonnan mukaisia tarkastuksia tehtiin kattavasti kaikilla ympäristöterveyden sektoreilla ja tarkastusmäärissä päästiin koronaa edeltävälle tasolle (kuva 1). Tarkastusten jakautuminen eri sektoreilla käsitellään yksityiskohtaisemmin toimialoittain. Kaikkiaan Kuopion ympäristöterveydenhuollossa tehtiin noin 1000 tarkastusta.

Taulukko 1. Tarkastusten jakautuminen eri toimialoille vuonna 2022

Tarkastuksen peruste	Tarkastukset
Elintarvikevalvonta, suunnitelmallinen	504
Elintarvikevalvonta, muu tarkastus	49
Terveysuojelu, suunnitelmallinen	208
Terveysuojelu, muu tarkastus	180
Tupakkalain mukainen tarkastus	65
Yhteensä	1006

Ympäristöterveydenhuollon resursseista vuonna 2022 on elintarvikevalvontaan käytetty eniten voimavaroja n. 55 %. Terveysuojelun valvontaan on käytetty voimavaroista n. 40 %. Loput voimavaroista on käytetty tupakkalain valvontaan n. 5 %.

Lupa- ja ilmoitusasiat on hoidettu palvelulupauksen mukaisesti ja terveyshaittoihin liittyviin epäilyksiin ja valituksiin on reagoitu. Toimijoita tiedotettiin säännöllisesti ajankohtaisista asioista pääosin sähköpostilla lähetetyillä tiedotteilla. Ukrainasta saapuvien pakolaisten osalta tehtiin yhteistyötä kaupungin viestinnän kanssa sekä maaseututoimiston kanssa

erityisesti majoitustilojen ja eläintautiriskin osalta. Vastaanottokeskuksille tehtiin kohdennettua viestintää.

Valvontaa on kohdistettu kaikkiin ympäristöterveydenhuollon edellä mainittuihin toimialoihin. Ympäristöterveydenhuollon sisällä valvonta toteutettiin vuoden 2022 aikana tiimeissä:

-
- Elintarviketiimi (6 hlö, 5,8 htv)
 - o Elintarvikelainsäädännön valvonta
 - o Tupakan myyntilupien käsittelyyn osallistuminen (TupL)
 - o Haittaeläinten torjuntaan osallistuminen (TsL)
- Huoneistotiimi (3 hlö, 2,4 htv)
 - o Terveystieteiden olojen valvonta suunnitelmallisessa valvonnassa (TsL)
 - o Terveystieteiden epäilyjen selvittäminen (mm. asunnontarkastukset) (TsL)
 - o Parveketupakointikieltojen valvonta valitusten perusteella (TupL)
- Vesitiimi (3 hlö, 2,8 htv)
 - o Talous- ja uimavesivalvonta (TsL)
 - o Tupakan myyntiluvat ja niiden valvonta (TupL)
 - o Parveketupakointikiellot ja niiden valvonta (TupL)

Valvontasuunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon, että resursseista huomattava osa menee muuhun kuin valvontasuunnitelman mukaiseen säännölliseen tarkastukseen perustuvaan valvontaan. Erityisesti terveydensuojelun valvonnassa muiden kuin valvontasuunnitelman mukaisten tehtävien hoitaminen vaatii työaikaa. Varsinkin asuntojen terveydellisiin olosuhteisiin liittyvä neuvonta ja ohjaus sekä asuntojen tarkastukset vievät paljon työaikaa. Samoin talousvesien ja allasvesien valvonnassa suurimman osan työajasta vievät riskinarviointiin, valvontatutkimusohjelmien laatimiseen ja vesien laatu- ja raportointiin liittyvät hyväksymis-, suunnittelu- ja neuvontatehtävät. Terveystieteiden valvonnassa suunnitelmallisen valvonnan osuus on noin 30 - 40 %.

Henkilöstö on osallistunut aluehallintoviraston koulutuksiin, kaupungin sisäisiin koulutuksiin sekä valtakunnallisiin koulutustilaisuuksiin n. 7 päivää henkilöä kohti vuoden 2022 aikana kaupungin ESS-järjestelmään tehtyjen koulutushakemusten perusteella. Henkilöstö on osallistunut aktiivisesti myös kansalliseen ympäristöterveydenhuollon kehittämiseen (mm. VATI-järjestelmä, juomavesidirektiivin toimeenpanoon liittyvät lainsäädäntövalmistelut) sekä yhteistyöhön eri tahojen ja viranomaisten kanssa.

Eläinlääkintähuolto

Eläinlääkäripalveluiden laatu ja määrä olivat kysyntään nähden riittävät. Kaikki vakavat epäilyt perustuvat eläinsuojelukäynnit tehtiin tapauksen kiireellisyydestä riippuen viimeistään noin kuukauden kuluessa epäilyilmoituksen saapumisesta, kiireelliset tapaukset nopeammin pääsääntöisesti saman viikon aikana tai jopa samana päivänä. Alueella ei todettu helposti leviäviä tai vaarallisia eläintautia. Eläinlääkintähuollon käyntimäärät vuodelta 2022 näkyvät taulukosta 2. Tervon kunnan osalta tiedot päivittyvät kokoukseen mennessä.

Taulukko 2. Eläinlääkintähuollon käyntimäärät

Eläinlääkintähuolto	Siilinjärvi/ Kuopio	Tervo/ Karttula	Savon Murre	Kuopion alue yhteensä
Pieneläimet, virka-aika	2701	219	0	2920
Suureläimet, virka-aika	2674	165	0	2839
Terveystarkastuskäynnit	197	35	0	232
Pieneläimet, päivystys	7	26	4474	4507
Suureläimet, päivystys	634	26	0	660
Eläinsuojelukäynnit	138	0	0	138
Eläintautikäynnit	21	0	0	21
Navettatarkastukset	54	0	0	54

Valvonnasta saadut tulot ja niiden kohdentuminen

Valvontasuunnitelman mukaisesta säännöllisestä valvonnasta peritään valvontamaksuja. Vuonna 2022 alettiin periä myös valvonnan perusmaksua. Valvonnan perusmaksua, suunnitelmallisen valvonnan maksuja sekä ilmoitusten käsittelymaksuja saatiin yhteensä n. 407 000 € (vuonna 2021 maksutulot 245 000 €).

Elintarvikevalvonta	188 200 €
Tupakkavalvonta	128 700 €
Terveystarkastus	90 400 €

Yhteensä	407 300 €

Tulot kirjautuvat ympäristöterveydenhuollon tuloiksi ja niillä katettiin ympäristöterveysvalvonnasta noin 44 % (elintarvikevalvonta, terveystarkastus ja tupakkavalvonta). Edellisenä vuonna valvontamaksuilla katettiin 24 % valvonnan kustannuksista, joten valvonnan perusmaksu on pienentänyt kunnan maksuosuutta ja siirtänyt kustannusvastuuta niille toimijoille, jotka aiheuttavat valvontatarpeen.

Vaikutusten arviointi

Erillinen liite

Liitteet

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2022 toteutuminen
Vaikutusten ennakoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa YTH valvonnan toteuma 2022